

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

IV. Quantum glorificavit se, & in delicijs fuit, tantum date illi tormentum, & luctum. Apoc. 18. v. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

nos accidit. nobis ipsis nihil possumus ad feriendam corda, omnis nostra virtus à Deo est, eo solum discrimine inter sagittas illas è ferro vel chalybe, & nos homines, quibus Deus vult uti quasi sagittis: quod illæ non possint ullo modo repugnare brachio jaculantis, sed juxta impulsum, quem acceperunt, dum avolabant ab arcu, necesse sit eas procedere veloces, rectas, fortes, violentas ad quidlibet feriendum, non ita nos. Possumus enim verò nimium quantum resistere forti illi brachio, quod utitur nobis, quia sagittæ sumus liberæ. & ideo mirum non est, si conringat nos fieri quasi sagittas vibratas à parvulo. *Sagitta parvulorum.* Ratio est, quia non permitimus, ut Deus

disponat de nobis pro arbitrij potestate. S. Franciscus Xaverius se penitus permisit dextræ Divinæ, nec solum non resistit, sed vel maxime securus est: gentem impulsam, quem receperat Domino, cum illi expediret ad Indias, & idcirco tantum etiam præfinit à Dei Gloriam. *Sagitta fuit in manu potentis*, hoc est, sagitta, que nihil omnino facere per se ipsam voluit, sed totius se permisit gubernari à Deo, sine ullâ exceptione, etsi in ejus servituta esset immolanda. Tu es *sagitta manu potentis*, sed forte non es in manu potentis, quia non sinis te liberè adhiberi à Deo ad ipsius intuitum, ut illi maxime placeat.

IV.

Quantum glorificavit se, & in delicijs fuit, tantum datur illi tormentum, & luctum. Apoc. 18. v. 7.

1. **C**onsidera, duos esse quasi fontes omnium peccatorum in homine corrupto. Irascibilem, & Concupiscibilem. Concupiscibilis facit, ut homo contempto dictamine rationis tendat ad appetendas inordinatè proprias voluptates. Irascibilis facit, ut tendat ad appetendam propriam excellentiam. Ad Irascibilem potissimum referuntur peccata spiritualia, ad Concupiscibilem carnalia. Concupiscibilis facit, ut homo contra legem trahi se sinat ad amandas res creatas. Irascibilis facit, ut pro amore rerum creatarum quasi perduellis tergum

Deo vertat, qui eum prohibet. Hoc est, quod geminis his fontibus omnium peccatorum in Inferno respondent totidem fontes omnium peccatorum, atque adeò bifariam dividuntur. Unum scilicet, & sensus. Pœna Divina speciatim responderet delictis partis Irascibilis, in quibus fundabatur Averfus à Deo. Pœna sensus speciatim responderet delictis partis Concupiscibilis, in quibus fundabatur Conventus vel res creatas. Atque ita pœna tentat facit, ut homo luat voluptates illicitas, quibus olim fruebatur, ut corpori impatiens suo faceret satis. Pœna datur

facit, ut luat superbiam Spiritus. Unde facile nunc intelliges sensum istorum verborum, quæ dæmonis dicta sunt à Justitia Divina ad terrorem ejusvis animæ peccatricis. *Quantum glorificavit se, & in delicijs fuit, tantum date illi tormentum, & luctum.* His vocibus glorificavit se intellige peccata propria facultatis Irascibilis, quæ sunt spiritalia. Illis verò *& in delicijs fuit*, intellige peccata propria Concupiscibilis, quæ sunt carnalia. In illis verbis *date illi tormentum* intellige pœnam sensus, peculiariter respondentem peccatis Concupiscibilis. Et in ijs, *date illi luctum* intellige pœnam damni respondentem præcipue peccatis Irascibilis. Et tu ad pœnas istas, quæ aded certò præparantur etiam tibi, si cupiditates tam inordinatas dominari patiaris, non sentis in venis rigescere sanguinem? Ah superbe, ah delicate vide, quò demum desinant fastus, & deliciae tuæ!

2. Considera, quemadmodum pœna debet respondere culpæ in qualitate sua, ita & in quantitate. Atque ideo hic dicitur: *Quantum glorificavit se, & in delicijs fuit, tantum date illi tormentum & luctum.* Jam verò in peccato lethali duo sunt mala; uti vidisti: aversio à Creatore, & conversio ad res creatas. Aversio à creatore est aversio à bono infinito, atque ex hoc capite peccatum lethale continet in se malitiam quasi infinitam. Conversio ad res creatas nõ solum est conversio ad bonum aliquod finitum, sed est conversio facta ad ipsas per actus etiam finitos. Ideo aversioni à Deo

correspondet modo magis peculiari pœna Damni, quæ est pœna quodammodo infinita, quatenus est privatio boni infiniti. Conversioni ad res creatas correspondet modo quodam magis peculiari pœna sensus, quæ est finita, quia major vel minor secundum quantitatem Conversionis, quæ in singulis erat finita. hinc est, quòd qui magis inordinate amavit res easdem creatas, puniatur magis, qui minus, puniatur minus. *Pro mensura peccati erit & plagarum modus.* Deut. 25. v. 2. Cùm igitur audis voces istas *quantum, & tantum*, quid cogitabis? fortè quòd tormentum referendum à damnatis in pœna, non sit futurum majus eà voluptate, quam senserunt in culpa? nequaquam. erit enim illud haud paulò acerbius, pro voluptate levissima majus sentient tormentum, quàm sustinuerint unquam omnes martyres simul sumpti. Cogitabis voces istas *quantum & tantum* non significare æqualitatem, sed proportionem, ita, ut qui magis peccavit magis etiam patiatur non in pœna sensus duntaxat, sed & damni. non quòd ista non æqualiter privet omnes æquali bono, quale est Visio beatifica: sed quia is, qui facilius potuit consequi hoc bonum, nec curavit tamen, stultitiam suam tantò majore mentis agitatione & angustia detestabitur. Ideo dicit: *Quantum glorificavit se, & in delicijs fuit, tantum date illi, non solum tormentum, sed & luctum.* Tu qui ex culpa tam parvum æstimas, quàm grave malum sit peccatum, saltem id discere ex pœna.

Aaa aaa 1

3. Con-

3. Considera, quemadmodum pœna debet respondere culpæ in quantitate acerbatis, ita videri posse, quod debeat etiam respondere in quantitate durationis, unde non intelligas, quomodo lex ista seruetur: *Quantum glorificavit se, & in delicijs fuit, tantum date illi tormentum & luctum.* dum peccatum aliquando non nisi momento duravit, & tamen pœna in damnatis totâ æternitate durabit. Verùm quantum ad hoc attinet, quodnam est tribunal etiam inter homines, quod non tali pœnâ puniat delictum, quæ ipso delicto duret diutius, Homicidium momento committitur, & tamen quotidie Principes illud plectunt exturbando homicidam non è Republica tantum, sed ipso mundo. Causa est, quod pœnæ, quæ finem habent, omnes demum appareant contemptibiles animo audaci, quæ verè timentur, sunt æternæ. Unde ut metus Inferni aptior esset ad refrenandâ quamcunque cupiditatem aut proterviam hominum à peccato, conveniebat ejus pœnas non modò esse acerbis, sed etiam perpetuas. *Ibunt hi in supplicium æternum.* Matt. 15. Quod si dictæ jam pœnæ, utpote perpetuæ diuturnitate superant peccatum, non superant gravitate. Nô est genus ullum peccati, mortiferum si fuerit, quod non contineat malitiam quasi infinitam, eò quod sit contra Deû. Cùm igitur istud puniri nequeat pœnâ, quæ sit infinitum intentâ, æquum

est, illud puniri pœnâ, quæ sit infinitum extentâ: tantòque magis, quòd cum peccatum nunquam terratur, merità puniatur in Damnatis, quòd diu durat, saltem moraliter, & per vi actus præteriti eos reddere venturos immundos, iniquos, & soluti Deo & semper reos supplicij, propter eorum actum peccaverunt. Hinc dicitur: *Quantum glorificavit se, & in delicijs fuit, tantum date illi tormentum & luctum.* quia quantumvis actus gloriificandi se ipsos transierit in Reprobationem, transierit quoque actus delicti, meritum tamen patiendæ pœnæ hoc actus, hoc est, actus puniendi, quòd sed nunquam facis puniendi in ipso transijt, sed semper est præteritum. Ne opponas, damnatos duo peccata dicitur malorum, quæ fecerunt dicitur. *Erravimus à via veritatis & c.* quia illa non est pœnitudo, pœnitentia displiceat culpa commissa, tunc quæ talis sumus semper æternam rem, sed est pœnitudo operum, quæ illos cruciat. *Anima illius super peccato ipso lugebit.* Job. 14. v. 22. Tu nihil vobis redigi, ut agas aliquando pœnitentiam tam inutilem, quam non expectem, ne cuncteris eam nunciatore, oportet. nam si de præterito carere delicias dare corpore, gloriam spiritibus scis equidem, in præteritum respondere Tormentum, & luctum.

**

